

Justitiedepartementet

Ert dnr Ju2026/00135

Enheten för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt
2026-03-26

ju.remissvar@regeringskansliet.se
Ju.L2@regeringskansliet.se

ElektronikBranschens remissvar på betänkandet *Åtgärder för en mer hållbar konsumtion SOU 2025:124*

Om ElektronikBranschen

ElektronikBranschen är branschorganisationen för företag som tillverkar, levererar, distribuerar, säljer och servar elektronik för konsumenter och företag. Våra medlemmar verkar på en globalt konkurrensutsatt marknad, där lika och förutsebara villkor är viktiga för långsiktig lönsamhet och omställning. Vårt mål är en konkurrenskraftig och hållbar elektronikbransch.

Övergripande om branschens förutsättningar

Elektronikens miljöpåverkan är som allra störst vid tillverkningen, därför får en förlängd livslängd på elektronik en tydlig miljönytta. ElektronikBranschen välkomnar därför regelgivarens avsikt att skapa förutsättningar till en mer hållbar konsumtion där produkter ska leva längre, dels genom krav på branschen, dels genom att fler konsumenter ska göra informerade val vid köp och att de ska välja att reparera sin hemelektronik. Det är dock viktigt att ha förståelse för att ökade kostnader till följd av regelverk i slutändan belastar konsumenten och att när alla aktörer i praktiken inte behöver följa samma regler, skapas ojämna konkurrensförhållanden.

Plattformshandeln genererade under 2025 enligt våra beräkningar 1,4 miljoner privatimporterade paket till Sverige med elektronikprodukter. Säljarna av dessa elektronikprodukter har redan idag klara konkurrensfördelar genom att de inte lever upp till EU-krav och på så sätt kan hålla lägre priser. Det leder till en ökad mängd med undermåliga produkter med låg livslängd, stora säkerhetsbrister och utmaningar för vår elektronikåtervinning. Ytterligare krav utan kraftfull tillsyn mot privatimporten, leder till att dessa effekter förstärks ytterligare.

För en marknad som den nordiska med höga arbetskraftskostnader, avsevärd pristransparens och där priset är den avgörande faktorn för konsumenters köpbeslut kommer med största sannolikhet åtgärderna inte leda till att efterfrågan på reparationer ökar avsevärt. Avsaknaden av åtgärder som sänker kostnaden för att reparera elektronik i Sverige, i kombination med en EU-plattform där konsumenter ska kunna hitta reparatörer, men där man inte säkerställer tillräckliga krav på exempelvis kompetens, datasäkerhet, komponentanvändning och avfallshantering, kommer leda till minskade möjligheter till en livskraftig och kompetent reparationsmarknad i Sverige samt högre risker för konsumenter som önskar reparation av sin hemelektronik. Det finns stor risk att detta sammantaget minskar viljan från konsumenterna att reparera.

Insatser för att öka efterfrågan på reparationer genom att göra dem ekonomiskt fördelaktiga för konsumenter skulle tillsammans med satsningar på utbildning av reparatörer av hemelektronik kunna skapa nya jobb i Sverige och därtill tydlig miljönytta.

Viktiga synpunkter i korthet

- 🕒 Vi välkomnar generellt harmoniserade regelverk, då det underlättar för företag att förhålla sig till samma regler i hela unionen, vilket är positivt för konkurrenskraften.
- 🕒 Sverige har redan en längre ansvarstid än EU:s minimikrav och det är lämpligt att i denna implementering hålla sig till minimikraven avseende förlängningen av ansvarstid vid reparation vid reklamation.
- 🕒 För att fler produkter ska repareras av konsumenter behöver priset på reparationer och service minska. I ett land som Sverige med höga arbetskraftskostnader behövs åtgärder för att minska kostnaden för konsumenten och därmed öka efterfrågan på reparationer och service. Det bör göras antingen genom sänkt moms på dessa tjänster eller genom ett kraftigt utökat RIT-avdrag som omfattar reparationer i butik (likt RUT-avdrag vid tvätt av skjortor på tvätterier) samt att transporter kostnader till konsumenters hem vid reparation ska omfattas av RIT-avdrag.
- 🕒 Den europeiska reparationsplattformen är problematisk i sin nuvarande utformning. För elektronik är det inte tillräckligt att en aktör erbjuder reparation. Reparationen måste också vara säker, korrekt utförd och förenlig med gällande regelverk. En plattform utan tydlig information om kompetens, kvalitet, datasäkerhet, komponentanvändning och hantering av elavfall riskerar att ge konsumenten en falsk trygghet.
- 🕒 Lagstiftningen och dess tillämpning måste ge utrymme för att sakligt informera om auktoriserade eller på annat sätt kvalificerade reparatörer. Det är viktigt för konsumenten att kunna se vilka aktörer som har rätt kompetens för att reparera tekniskt avancerade produkter på ett säkert sätt.
- 🕒 Konsekvensutredningen är bristfällig avseende företagens kostnader till följd av införandet av de föreslagna reglerna, vilket också Regelrådet påpekar i sitt remissvar. Vi

hade också önskat tydligare resonemang kring den påverkan på konkurrensförhållanden som reglerna innebär och vilken tillsyn som krävs av exempelvis privatimporterad elektronik som myndigheterna har visat har stora brister avseende produktsäkerhet och hållbarhet.

- 🕒 ElektronikBranschen anser att regeringen måste klargöra vad som ska gälla för produkter som redan är i omlopp på marknaden vid ikraftträdandet. För våra medlemsföretag handlar detta inte bara om märkning i snäv mening, utan om produkter i produktion, lager och butik, färdigställda förpackningar, marknadsföringsmaterial och digitala försäljningsflöden. Utan en tydlig och rättssäker övergångslösning riskerar fullt tjänliga produkter att behöva anpassas till höga kostnader eller i värsta fall kasseras, vilket skulle motverka både hållbarhetsmålen och konkurrenskraften.
- 🕒 Ikraftträdandet bör skjutas på till den 1 juli 2027 för att ge företagen tid för anpassning och genomförande i alla leverantörsled givet den omfattning av nya krav som ställs på företagen.

ElektronikBranschens synpunkter

5. Marknadsföring i den gröna omställningen

Det behövs tydlig vägledning om bland annat hållbarhetsmärkningar, certifieringssystem, miljöpåståenden och hur reglerna ska tillämpas i praktiken. Utan sådan vägledning ökar risken för rättsosäkerhet, onödiga kostnader och att företag avstår från att kommunicera hållbarhetsfördelar som är relevanta för konsumenternas köpbeslut och som kunde hjälpa till att uppfylla syftet med lagstiftningen.

För många företag väcks också frågor när det samtidigt ställs krav på att informera om "miljövänliga leveransalternativ" vid online-köp. Även här behövs tydlig vägledning för att säkerställa en enhetlig och praktiskt fungerande tillämpning.

Det är också viktigt att reglerna inte tolkas så att det blir otillåtet att sakligt informera om att en viss reparatör är auktoriserad eller särskilt kvalificerad. För konsumenten är detta ofta en i hög utsträckning relevant och viktig upplysning. Sådan information ska kunna lämnas, så länge den är korrekt och inte vilseleder konsumenten att tro att andra reparatörer per definition saknar rätt att utföra reparationer.

6. Utökade informationskrav vid konsumentavtal

ElektronikBranschen välkomnar att konsumenter får bättre och mer relevant information före köp. Det stärker konsumentens ställning och gynnar seriösa företag.

Informationskrav fungerar dock bara om de är begripliga, möjliga att lämna och faktiskt hjälper konsumenten att fatta bättre beslut. För elektronik finns redan omfattande informationskrav.

Nya krav måste därför samordnas med befintliga regler och utformas så att de hjälper konsumenten, i stället för att bara öka informationsmängden.

ElektronikBranschen konstaterar att utredningen föreslår en definition av begreppet hållbarhet i marknadsföringslagen. Samtidigt kvarstår ett behov av tydlig vägledning i tillämpningen, eftersom ordet på svenska kan uppfattas både som en varas hållbarhet i betydelsen livslängd och funktion över tid och som miljömässig hållbarhet.

7. Ändringar i konsumentköplagen

ElektronikBranschen välkomnar ambitionen att göra reparation mer attraktivt och tillstyrker utredningens förslag att inte gå utöver kraven i direktivet, på ett års förlängd ansvarstid vid ett tillfälle för en produkt, inom ramen för reklamation hos den näringsidkare som har sålt produkten leder till reparation framför ny produkt.

Det kan med fördel tydliggöras för konsumenten att den förlängda ansvarstiden endast gäller när näringsidkaren avhjälper felet inom ramen för ett reklamationsärende. Detta är viktigt för att konsumenten ska förstå sina rättigheter och för att minska missförstånd.

Det behövs tydligare vägledning om hur regeln ska tillämpas i praktiken, särskilt vid elektronikreparationer där felbilder ofta är sammansatta och där en åtgärd kan bestå av reparation, utbyte av komponent eller ersättning med en rekonditionerad enhet. ElektronikBranschen anser att det inom ramen för ett reklamationsärende där reparation visar sig inte vara möjligt med reparation, bör ersättande med en rekonditionerad enhet med samma funktion, kunna behandlas som en reparation och ge förlängd ansvarstid med ett år.

8. Ett europeiskt formulär för reparationsinformation

ElektronikBranschen bedömer att det europeiska formuläret för reparationsinformation kan öka transparensen och göra det lättare för konsumenten att jämföra olika reparationsalternativ. Samtidigt är det viktigt att formuläret förblir frivilligt. För elektronik kan felets art, reparationens omfattning och pris ofta inte bedömas utan en teknisk undersökning. Det behöver därför vara tydligt att skälig undersökningskostnad får tas ut när det behövs och att pris kan anges som beräkningsgrund eller intervall när en exakt kostnad inte kan fastställas i förväg. Annars finns en risk att formuläret blir ett administrativt hinder i stället för ett stöd för fler reparationer.

9. En ny lag om reparation av konsumenters varor

ElektronikBranschen noterar att området i stor utsträckning är harmoniserat genom reparationsdirektivet. Det finns därför begränsat utrymme för nationella avvikelser i sak. Däremot finns behov av tydliga klargöranden i svensk rätt och i myndighetsinformation om ansvarsfördelningen om det aktuella felet har orsakats av ett tidigare felaktigt ingrepp av annan aktör och detta har orsakat nya fel.

Det behöver klargöras att tidigare reparationer kan påverka tillverkarens ansvar gällande reparation. Om en vara tidigare har reparerats felaktigt och det är den åtgärden som orsakat

nya fel, kan ansvaret för dessa fel inte lastas andra aktörer i kedjan. Här kan Konsumentverkets information till konsumenter med fördel förtydliga vilka risker reparationer utförda av aktörer som saknar kompetens kan innebära för konsumenten.

10. Den europeiska onlineplattformen för reparation

ElektronikBranschen ser positivt på åtgärder som gör det enklare för konsumenter att hitta reparatörer. Men för elektronik är plattformens utformning helt avgörande.

En plattform där reparatörer listas utan tydlig information om kompetens, kvalitet, säkerhet och ansvar riskerar att vilseleda konsumenten. För en konsument är det lätt att uppfatta en EU-anknuten eller offentligt administrerad plattform som en form av kvalitetsstämpel, även om plattformen i praktiken endast är en förmedlingsyta. Reparatörer som inte följer gällande regelverk kan hålla lägre priser och kommer via plattformen ges konkurrensfördelar som rimligen inte kan vara avsikten.

Det ger också särskilt negativa effekter för konsumenter. Felaktigt utförda reparationer av elektronik kan ge upphov till produktsäkerhetsrisker, följdfe, batteriproblem, dataskyddsfrågor eller att produkten inte längre uppfyller tillämpliga krav. För konsumenten är det därför relevant att kunna se om reparatören har dokumenterad teknisk kompetens, om reparatören är auktoriserad för vissa produkter, vilka komponenter som används, hur personuppgifter och lagrad information hanteras och hur uttjänta delar tas om hand i enlighet med reglerna om elavfall.

När reparatören är okänd för konsumenten, inte är auktoriserad eller saknar dokumenterad kompetens, ökar risken att varan hanteras på ett sätt som konsumenten inte kan överblicka. Det gäller inte bara risken för bristfällig reparation, utan också risken för obehörig åtkomst till personlig data, bristande rutiner för radering, kopiering eller lagring av information samt oklarhet om vem som faktiskt har haft tillgång till varan under reparationsprocessen. För konsumenten är detta mycket svårt att kontrollera i efterhand.

ElektronikBranschen anser att Sverige bör använda det handlingsutrymme som finns för att ställa villkor för anslutning till plattformen eller åtminstone säkerställa att denna information kan lämnas tydligt. När en reparatör anger att denne är auktoriserad för ett visst varumärke bör det finnas en ordning för verifiering innan uppgiften visas på plattformen. Det bör också vara transparent om reparationen utförs i Sverige, i ett annat EU-land eller utanför EU.

Det är samtidigt viktigt att plattformen utformas neutralt mellan olika affärsmodeller. Producenter ska kunna informera om auktoriserade servicepartners. Handlare, distributörer och andra seriösa reparationsaktörer måste samtidigt kunna synliggöras.

11. Åtgärder för att främja reparation

Reparationsdirektivet förutsätter att medlemsstaterna vidtar minst en åtgärd för att främja reparation. ElektronikBranschen är kritisk till att utredningen stannar vid att föreslå en

informationsinsats från Konsumentverket (inom befintligt anslag) som Sveriges åtgärd för att främja reparation.

En informationsinsats kan vara ett komplement, men den förändrar inte den grundläggande kalkyl som konsumenten gör. I Sverige väljer många konsumenter bort reparation därför att kostnaden blir för hög i relation till nyköp, till följd av höga arbetskraftskostnader i Sverige. Det valet gäller särskilt inom hemelektronik, även om konsumenten i grunden gärna hade gjort det.

Om regeringen vill att fler produkter faktiskt ska repareras i Sverige bör man införa en åtgärd som påverkar efterfrågan på riktigt. ElektronikBranschen anser därför att regeringen bör gå vidare med antingen sänkt moms på reparationstjänster och/eller ett kraftigt utökat RIT-avdrag som (1) omfattar reparationer i butik samt (2) transporter till och från konsumentens hem.

Idag finns RIT-avdrag för reparationer av elektronik i hemmet, men effekten är begränsad då kostnader för transport till och från konsumenten är en stor del av den slutliga kostnaden för konsumenten och för denna utgår inte skatteavdrag idag. För mindre produkter som inte kräver att reparatören tar sig till konsumentens hem bör i stället skatteavdraget kunna tillämpas för reparationer i butik.

Redan idag tillämpas RUT-avdrag vid tjänster som inte genomförs i anslutning till konsumentens hem. När tvätt av skjortor utförs på tvätterier och konsumenten själv har tagit skjortorna dit kan RUT-avdrag göras på arbetet. ElektronikBranschen anser att samhällsintresset för skatteavdrag på reparationer av hemelektronik borde vara stort och därmed inte svårt att politiskt motivera givet de positiva effekter ett sådant RIT-avdrag kan ge i form av förlängd livslängd på hemelektronik, samtidigt som vi skapar förutsättningar för en stabil och kompetent tillgång på reparationer.

Även utifrån ett beredskapsperspektiv går det att se klara fördelar med att införa åtgärder för att främja reparation av elektronik. Ett samhälle med fungerande lokal reparationskapacitet, tillgång till kvalificerade reparatörer och ekonomiska incitament att förlänga produkters livslängd står starkare vid störningar i leveranskedjor, handelsflöden och transporter. När hushåll och verksamheter i större utsträckning kan reparera befintliga produkter i stället för att vara hänvisade till nyinköp minskar sårbarheten vid situationer där nya varor, reservdelar eller internationella transporter blir dyrare, försenade eller otillgängliga. Detta är särskilt relevant för elektronik, där många produkter är importerade och där beroendet av globala värdekedjor är stort.

ElektronikBranschen även att Sverige bör komplettera regleringen med riktade satsningar på utbildning av reparatörer, bland annat inom yrkeshögskolan, vuxenutbildningen och andra tekniska utbildningar. Sådana satsningar skulle stärka den inhemska reparationskapaciteten, bidra till att bygga upp relevant teknisk kompetens och göra det lättare för både producenter, leverantörer, distributörer och handlare att leva upp till de nya reglerna på ett rättssäkert och

effektivt sätt. Det skulle också förbättra konsumentens faktiska möjlighet att få produkter reparerade inom rimlig tid och till rimlig kostnad. Satsningen skulle skapa nya jobb och göra reformen verkningsfull i praktiken.

12. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

ElektronikBranschen anser att regeringen måste klargöra vad som ska gälla för produkter som redan är i omlopp på marknaden vid ikraftträdandet. Utan en tydlig övergångsordning riskerar fullt tjänliga produkter att behöva anpassas till höga kostnader eller tas ur försäljning, vilket skulle motverka både hållbarhetsmålen och konkurrenskraften.

Samtidigt bör ikraftträdandet skjutas på till den 1 juli 2027 för att ge företagen tid för anpassning och genomförande i alla leverantörsled givet den omfattning av nya krav som ställs på företagen.

13. Konsekvensanalys

ElektronikBranschen anser att konsekvensutredningen behöver fördjupas.

Det gäller särskilt företagens anpassningskostnader för märkning, produktinformation, marknadsföring, e-handel, interna system, kundservice, avtalsrelationer och eftermarknadsprocesser. Det gäller också analysen av konkurrensförhållanden, där effekterna för små och medelstora företag, tillgången till kvalificerade reparatörer och plattformens praktiska funktion behöver belysas betydligt bättre.

När två direktiv med olika logik behandlas i samma betänkande ökar risken för att konsekvenserna beskrivs alltför övergripande och därför bör konsekvensanalysen delas upp i två delar.

Pernilla Enebrink

Vd ElektronikBranschen